

1. Identificación da programación
Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
15027691	de Porto do Son	Porto do Son	2023/2024

Ciclo formativo

Código da familia profesional	Familia profesional	Código do ciclo formativo	Ciclo formativo	Grao	Réxime
AFD	Actividades físicas e deportivas	CMAFD02	Guía no medio natural e de tempo libre	Ciclos formativos de grao medio	Réxime xeral-ordinario

Módulo profesional e unidades formativas de menor duración (*)

Código MP/UF	Nome	Curso	Sesións semanais	Horas anuais	Sesións anuais
MP1328	Atención a grupos	2023/2024	3	53	63

(*) No caso de que o módulo profesional estea organizado en unidades formativas de menor duración

Profesorado responsable

Profesorado asignado ao módulo	LORENA LORENZO FIGUEIRAS
Outro profesorado	

Estado: En revisión INS

2. Concreción do currículo en relación coa súa adecuación ás características do ámbito produtivo

O alumnado deste ciclo (11 alumnos e 2 alumnas) presenta un perfil que define a un profesional polivalente formado para desenvolver a súa actividade profesional no ámbito do lecer activo e do turismo, e no das actividades de tempo libre tanto de ocio como educativo, respondendo ás demandas do mercado do ocio deportivo e á necesidade de utilizar este como vehículo na transmisión de valores sociais. Dende as administracións públicas recoñécese á actividade físico-deportiva como un instrumento potente na necesaria transmisión de valores educativos, de achegamento á natureza e de respecto polo medio ambiente; para iso, é necesario contar con profesionais formados nestas actividades e no control do risco asociado a elas; por eso neste ciclo se busca traballar todos os aspectos necesarios para poder cubrir as necesidades que se poden plantear nas practicas das actividades que se levaran a cabo no mundo laboral. A obtención deste título supón un compromiso de responsabilidade, dominio e control sobre as diferentes actividades e situacións que se poden presentar.

As persoas que obteñan este título desenvolverán a súa actividade no ámbito das actividades deportivas-recreativas na natureza e no turismo activo, deportivo ou de aventura e en instalacións de lecer e aventura, así como en actividades socioeducativas de tempo libre, nos ámbitos de organización, desenvolvemento, promoción, seguimento e avaliación das ditas actividades e das de prevención, vixilancia e salvamento en espazos acuáticos naturais. Tamén poden desenvolver a súa actividade en unidades de intervención acuática e equipos de salvamento e primeiros auxilios.

A actividade profesional desenvólvese tanto de forma independente como por contrato, no ámbito público, xa sexa Administración xeral, autonómica ou local, e no ámbito privado, en grandes, medianas e pequenas empresas de servizos vinculadas aos sectores produtivos do deporte, turismo e tempo libre de lecer e educativo para todo tipo de persoas.

As ocupacións e postos de traballo máis relevantes son os seguintes:

- a) Deseñador de itinerarios terrestres ata media montaña.
- b) Deseñador de rutas hípicas ata o medio da montaña.
- c) Deseñador de itinerarios en bicicleta por terreos ata media montaña.
- d) Deseñador de itinerarios polo medio acuático en embarcacións de recreo exentas de expedición.
- e) Deseñador e organizador de actividades físico-deportivas recreativas guiadas polo medio natural.
- f) Encargado da prevención e seguridade nas rutas e eventos en bicicleta.
- g) Encargado da prevención e seguridade en rutas e eventos hípicos.

- h) Guía en actividades de sendeirismo, montañismo en baixa e media montaña, travesía en baixa e media montaña, e rutas nevadas de tipo nórdico con raquetas.
- i) Guía de canóns de baixa dificultade.
- j) Guía de espeleoloxía de baixa dificultade
- k) Guía de itinerarios en BTT.
- l) Guía de itinerarios ciclistas.
- m) Guía de itinerarios a caballo.
- n) Guía de itinerarios polo medio acuático en embarcacións de recreo exentas de expedición.
- ñ) Monitor de tempo libre educativo infantil e xuvenil.
- o) Monitor de campamentos, albergues xuvenís, casas de colonias, granxas-escolas e aulas e escolas de natureza.
- p) Monitor de actividades no ámbito escolar.
- q) Monitor de instalacións de lecer e aventura.
- r) Socorrista en praias marítimas.
- s) Socorrista en lagos e encoros.
- t) Socorrista de apoio nas unidades de intervención acuática.
- u) Socorrista en actividades acuáticas no medio natural.

v) Socorrista en actividades náutico-deportivas.

w) Socorrista nas praias fluviais.

3. Relación de unidades didácticas que a integran, que contribuirán ao desenvolvemento do módulo profesional, xunto coa secuencia e o tempo asignado para o desenvolvemento de cada unha

U.D.	Título	Descrición	Duración (sesións)	Peso (%)
1	Caracterización da dinámica grupal: Rasgos básicos da psicoloxía evolutiva	Desenvolvemento persoal, Discapacidade, Cultura e socialización, Eduacación para a liberdade, a paz cooperación.	11	15
2	Desenvolvemento de estratexias e técnicas de dinamización grupal	psicoloxía do grupo. Procesos e estrutura do grupo. fenómenos que afectan ó grupo.. Fases de desenvolvemento do grupo. Técnicas de dinámica de grupo.	15	25
3	Identificación de técnicas de comunicación	proceso e estilos de comunicación. Transmisión de mensaxes. escoita activa.	15	25
4	gestión de conflitos e resolución de problemas	Técnicas para xestión e resolución de conflitos. Comportamentos e relacións tipo.	11	25
5	Avaliación dos procesos de grupo	Recollida de datos. Técnicas de elaboración e cumplimentación de rexistro. Interpretación de datos.	11	10

4. Por cada unidade didáctica

4.1.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
1	Caracterización da dinámica grupal: Rasgos básicos da psicoloxía evolutiva	11

4.1.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Caracteriza a dinámica grupal, en relación cos aspectos psicolóxicos e sociolóxicos que a sustentan	SI

4.1.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.1 Explicáronse os procesos básicos do desenvolvemento evolutivo das persoas
CA1.2 Caracterizáronse os procesos que inflúen na conformación social da conduta e das actitudes
CA1.3 Caracterizáronse as diversidades funcionais e a súa repercusión no desenvolvemento de actividades grupais recreativas
CA1.4 Analizouse a diversidade cultural e a súa implicación en contextos recreativos
CA1.5 Descríronse as principais características diferenciais desde a perspectiva de xénero e a súa implicación en contextos recreativos

4.1.e) Contidos

Contidos
<p>Trazos básicos de psicoloxía evolutiva.</p> <p>Desenvolvemento persoal: elementos básicos. Personalidade, motivación, conduta, actitudes, emoción e sensación. Autoconcepción e autoestima.</p> <p>Discapacidade: etioloxía, sintomatoloxía, clasificación, indicacións, precaucións e contraindicacións. Características psicolóxicas, afectivas e sociais das persoas segundo os tipos de discapacidade.</p> <p>Cultura e socialización. Educación intercultural. Diversidade cultural en contextos recreativos. Conceptos básicos de integración social.</p> <p>Educación para a liberdade, para a igualdade, para a paz, para a cidadanía e para a cooperación. Coeducación.</p>

4.2.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
2	Desenvolvemento de estratexias e técnicas de dinamización grupal	15

4.2.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Desenvolve estratexias e técnicas de dinamización grupal en función do contexto de intervención, con adecuación do uso das técnicas ás fases de evolución do grupo	SI

4.2.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA2.1 Clasifícanse os elementos que configuran a estrutura grupal e as relacións entre eles
CA2.2 Identifícanse as fases dun grupo
CA2.3 Caracterízanse os posibles papeis tipo nas persoas dun grupo
CA2.4 Seleccionáronse diferentes técnicas de dinámica de grupo para cada fase en que este se ache
CA2.5 Xustificouse a utilización de técnicas de dinámica de grupo para interactuar cos seus integrantes
CA2.6 Interveuse como dinamizador ou dinamizadora de procesos grupais aplicando técnicas de dinámica de grupos, considerando os espazos e os medios necesarios
CA2.7 Interveuse como dinamizador de procesos grupais aplicando técnicas de dinámica de grupos en colectivos específicos, incorporando as adaptacións e axudas técnicas requiridas
CA2.8 Xustificouse o papel do persoal técnico como dinamizador de procesos grupais

4.2.e) Contidos

Contidos
<p>O grupo. Psicología do grupo. Individuo e grupo. Grupo de pertenza e grupo de referencia.</p> <p>Procesos e estrutura dun grupo.</p> <p>Fenómenos que afectan o grupo. A cohesión social.</p> <p>Fases de desenvolvemento dun grupo.</p> <p>O liderado: tipos.</p> <p>Técnicas de dinámica de grupos como metodoloxía de intervención. Espazos e medios.</p> <p>Técnicas de dinámica de grupos para colectivos específicos. Adaptacións e axudas técnicas.</p> <p>Xustificación do papel do persoal técnico como iniciador e dinamizador de procesos grupais.</p>

4.3.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
3	Identificación de técnicas de comunicación	15

4.3.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA3 - Selecciona técnicas de comunicación en función das características dos grupos e das persoas implicadas no proceso	SI

4.3.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA3.1 Analizáronse os elementos do proceso de comunicación
CA3.2 Definíronse os estilos de comunicación que fan máis eficaz o proceso de comunicación en función do contexto
CA3.3 Seleccionáronse as estratexias para superar barreiras de comunicación grupal
CA3.4 Adaptáronse as técnicas de comunicación a contextos e a grupos
CA3.5 Seleccionáronse as técnicas de comunicación adecuadas á situación, atendendo á diversidade cultural e funcional do grupo
CA3.6 Descríbóronse as habilidades de comunicación necesarias para favorecer o proceso de comunicación
CA3.7 Establecéronse sistemas de avaliación da eficacia dos procesos de comunicación

4.3.e) Contidos

Contidos
O proceso de comunicación. Elementos no proceso de comunicación. Tipos de comunicación.
Estilos de comunicación. Asertividade.
Dificultades e barreiras da comunicación. Adaptacións para a comunicación en espazos abertos complexos.

Contidos
<p>Técnicas de comunicación.</p> <p>Análise da importancia da comunicación e a interacción comunicativa en distintos contextos e espazos.</p> <p>Transmisión de mensaxes. Utilización das linguaxes oral, escrita, icónica, audiovisual e corporal.</p> <p>Análise da importancia de adecuar a comunicación á persoa interlocutora e a unha posible discapacidade.</p> <p>Actitudes que facilitan ou dificultan a comunicación.</p> <p>Xustificación das habilidades sociais básicas de comunicación.</p>

4.4.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
4	gestión de conflictos e resolución de problemas	11

4.4.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA4 - Pon en práctica estratexias de xestión de conflitos grupais e solución de problemas, e selecciona técnicas en función do contexto de intervención	SI

4.4.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA4.1 Analizáronse as fontes da orixe dos problemas e dos conflitos no funcionamento dos grupos
CA4.2 Aplicáronse habilidades sociais na solución de problemas dentro do grupo
CA4.3 Aplicáronse técnicas de resolución de conflitos dentro do grupo
CA4.4 Descríbense as fases do proceso de toma de decisións
CA4.5 Analizouse a importancia do respecto e a tolerancia na resolución de conflitos e na solución de problemas

4.4.e) Contidos

Contidos
O conflito nas relacións interpersoais. Rivalidade. Cohesión. Actitudes dos grupos ante os conflitos. Técnicas para a xestión e a resolución de conflitos. A mediación. O proceso de toma de decisións. Métodos máis habituais e fases do proceso. Análise da importancia do respecto e da tolerancia na resolución de problemas e conflitos.

4.5.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
5	Avaliación dos procesos de grupo	11

4.5.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA5 - Avalía os procesos de grupo e a propia competencia social para o desenvolvemento das súas funcións profesionais, e identifica os aspectos susceptibles de mellora	SI

4.5.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA5.1 Aplicáronse técnicas de investigación social
CA5.2 Determináronse as estratexias e os instrumentos para o estudo de grupos
CA5.3 Valoráronse os datos recollidos sobre os procesos grupais
CA5.4 Descríbóronse os indicadores de avaliación
CA5.5 Rexistráronse os datos nos soportes establecidos

Crterios de avaliación

CA5.6 Identifícaronse as situacións para mellorar dos procesos de grupo

CA5.7 Autoavaliouse a situación persoal e social de partida do técnico ou a técnica

4.5.e) Contidos**Contidos**

Aplicación de técnicas de investigación social ao traballo con grupos.

Análise de estratexias e instrumentos para o estudo de grupos.

Avaliación da estrutura e dos procesos grupais.

Selección de indicadores.

Recollida de datos. Técnicas de elaboración e formalización de rexistros. Formularios e aplicacións informáticas para a xestión dos datos.

Interpretación de datos.

Valoración da autoavaliación como estratexia para a mellora da competencia social.

Lei de protección de datos. Confidencialidade no tratamento de datos.

5. Mínimos exixibles para alcanzar a avaliación positiva e os criterios de cualificación**CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN**

O procedemento a seguir para realizar a avaliación das capacidades, basearase nos seguintes criterios:

Probas teóricas. Mediante a proposta dunha serie de preguntas de diferentes formatos (test, cortas, tema), que tentará avaliar os contidos impartidos.

Probas prácticas. Consistente en poñer en práctica algúnhas das habilidades que se lle supoñen nas súas capacidades profesionais.

Probas teórico-prácticas: organización e desenvolvemento de situacións reais, dirección dun grupo en diferentes escenarios.

Traballos: relacionados coas unidades didácticas, realizados tanto fora como dentro da aula.

Reflexións de artigos relacionados cos contidos tratados que pretendan fomentar ó espírito crítico e actualizado da realidade social que rodea o medio natural.

Para obter unha avaliación positiva neste módulo é necesario superar un mínimo (50%) en todas as probas teóricas, prácticas ou teórico-prácticas correspondentes, así como entregar todos os traballos (de aula e de fóra de ela).

A cualificación deste módulo será numérica entre un e dez, sen decimais.

A superación do módulo requirirá unha cualificación igual ou superior a cinco.

Os criterios de cualificación son os seguintes:

Probas teóricas (40%).

Probas prácticas (40%)

Traballos (20%).

Se nalgunha avaliación non houberse probas prácticas ou traballos, a súa porcentaxe, sumariase á porcentaxe determinada á proba teórica.

Cando se faga mais de un examen por avaliación (sendo os exámenes de contidos diferentes), farase media entre os dous exámenes.

Tendo en conta que non se poden poñer decimais, a nota será a correspondente ó número enteiro que acaden (por exemplo 6,4 , no boletín iralle 6).

A nota final da asignatura establecerase facendo a media entre as notas obtidas nas tres avaliacións (é dicir, o 6,4 en lugar de o 6 que aparece no boletín), que teñen que estar aprobadas. aqueles alumnos que teñan un número decimal de 5 ou máis, redondearáselle a nota ata o número enteiro superior (por exemplo, un alumno que teña de nota de avaliación un 6,5, no boletín iralle un 7); polo contrario, cando o decimal sexa inferior a 5, a nota será o número enteiro inferior (un alumno que teña de nota de avaliación 6,25, por exemplo, levará no boletín un 6).

6. Procedemento para a recuperación das partes non superadas

6.a) Procedemento para definir as actividades de recuperación

Procederase a realizar un exame de recuperación por cada unha das avaliacións suspensas, nas última semanas de curso, podendo facelo na seguinte avaliación se o transcurso da programación e as actividades previstas o permiten. A media que se debe obter para recuperar a avaliación será de 5 pts, tendo que ter todos os traballos entregados cos criterios solicitados e o resto de apartados superados positivamente, para aprobar a avaliación. O alumnado terá opción de recuperar só a parte suspensa da avaliación correspondente (si nunha avaliación suspende por non entregar os traballos pero si que ten aprobada a parte práctica e o examen teórico, só tería que entregar os traballos que se lle pidan); neste caso a nota nunca chegará a ser un 10 como na avaliación normal.

6.b) Procedemento para definir a proba de avaliación extraordinaria para o alumnado con perda de dereito a avaliación continua

A avaliación realizarase ao longo de todo o proceso formativo do alumnado, polo que terá un carácter continuo, sendo obrigatoria a asistencia do alumnado ás clases. O número de faltas inxustificadas que implica a perda da avaliación continua será dun 10% respecto a duración total do módulo, e no caso concreto deste módulo 6.5 horas (aproximadamente 8 sesións de 50 minutos).

Aquel alumnado que perda o dereito a avaliación continua, terá dereito a unha avaliación extraordinaria previa a avaliación final de módulos. onde se lle avaliará de todos os contidos que marca o currículo (incluídos aqueles correspondentes a avaliacións que o alumno/a tivese xa aprobadas) e atendendo ós seguintes criterios de cualificación:

Probas teóricas e/ou traballos (50%).

Probas prácticas e/ou teórico-prácticas (50%).

No caso de realizarse só un examen teórico o peso total da avaliación recaera sobre este (100%)

O alumno/a deberá obter unha cualificación mínima de 5 ptos para superar a proba, tendo que ter susperados os dous apartados (si os hai), así como ter entregados os traballos solicitados.

7. Procedemento sobre o seguimento da programación e a avaliación da propia práctica docente

O responsable do módulo fará o seguimento da programación, informando o resto de profesores do departamento do ciclo, a marcha das actividades programadas nas reunións de departamento; así como das alteracións na temporalización e as causas das mesmas.

A práctica docente avaliarase cos alumnos utilizando varios procedementos: a observación directa do transcurso do proceso de ensinanza-aprendizaxe, entrevista libre con alumnos durante as clases prácticas e/ou teóricas, a traves de listas de control a cubrir pola profesora, e a traves de listas de control e test que se lles pasará ós alumnos.

8. Medidas de atención á diversidade

8.a) Procedemento para a realización da avaliación inicial

Os resultados obtidos da observación diaria das actividades realizadas nas primeiras semanas do curso, éstos poden ser obtidos a través de:

Test de coñecementos escrito ou oral.

Observación de coñecementos mediante preguntas orais

Realización de probas prácticas para observar o nivel de partida do alumnado

En todo caso, serán expostos na sesión de avaliación inicial.

8.b) Medidas de reforzo educativo para o alumnado que non responda globalmente aos obxectivos programados

Dende o reforzo trátase de acadar os mesmos obxectivos, traballando os mesmos contidos que serán avaliados cos mesmos criterios, pero mediante estratexias metodolóxicas, secuencias ou duración diferentes. Estes obxectivos, contidos e criterios de avaliación son os mínimos esixibles a todos os alumnos e que se concretizan nos apartados correspondentes da programación.

A continuación menciónanse as medidas de reforzo educativo referidas ás decisións tomadas en: que, como e cando ensinar e que, como, cando avaliar.

En canto as decisións relativas á organización e á secuenciación dos aprendizaxes: que ensinar e avaliar, adóptanse as seguintes medidas:

Formular coa máxima claridade e precisión os obxectivos didácticos, contidos e resultados de aprendizaxe e compartilos co alumnado. Comprender dende o inicio de cada unidade didáctica o que se pretende con ela, favorece o desenvolvemento da autonomía para aprender do alumnado e permite mellorar os seus progresos e /ou dificultades. Insistir nesta cuestión, co alumnado con rendemento escolar insuficiente, é imprescindible para que coñezan con claridade os aspectos a recuperar.

Establecer secuencias de contidos que aseguren as aprendizaxes básicas para todos/as (contidos mínimos) e coñecementos de maior complexidade para algúns/has.

Deseñar actividades de ensinanza-aprendizaxe variadas e con diferente nivel de dificultade, axustándose ao máximo ás posibilidades de aprendizaxe do alumnado do grupo. Non se trata de que todos os alumnos/as teñan que realizar idénticas tarefas para acadar os mesmos obxectivos, contidos e criterios de avaliación. Propor tarefas abertas que supoñan distintos niveis de dificultade ou opcionais sobre os mesmos contidos, dándolle a posibilidade de elixir aos alumnos/as con dificultades. Indicarlle sobre todo a estos alumnos/as en que aspectos da actividade lles convén centrar a súa atención para acadar os obxectivos marcados.

Propoñer distintos tipos de actividades, non tanto como actividades diferentes entre si desde o punto de vista formal, pero si no sentido da utilidade que para o profesor/a ten en cada momento. Así, unha mesma actividade pode estar axudando a aprender ao alumno/a e dando información ao profesor/a sobre as ideas previas existentes, ou noutro caso tratarse dunha actividade de síntesis para o alumno/a e de avaliación para o profesor/a. Tipos de actividades que se deben desenvolver nas unidades didácticas: actividades de introdución- motivación, de coñecementos previos, de desenvolvemento, de reforzo, de recuperación, de ampliación, de síntesis- resume, de consolidación, de avaliación.

En relación as decisións sobre como ensinar e avaliar, destacar as seguintes medidas:

Partir do nivel do alumno/a e dos seus aprendizaxe previos, tomando en consideración o que saben e pensan sobre o tema a tratar na aula.

Proporcionar situacións de aprendizaxe vinculada cos intereses, experiencias e coñecementos informais dos alumnos/as, co fin de que resulten motivadoras.

Insistir máis en certos contidos, sobre todo cos alumnos/as que manifesten certas dificultades de aprendizaxe no módulo.

Introducir os contidos máis xerais ou simples antes que os máis específicos ou complexos, ir do concreto ao abstracto, do próximo ao lonxano...

Presentar os contidos en espiral, que retomen os contidos abordados anteriormente. Conectar os novos contidos cos coñecementos previos, experiencias e valores, de xeito que os alumnos/as recoñezan as aprendizaxes anteriores coma requisito de acceso ás novas.

Explicar con claridade os contidos a recuperar no caso dos alumnos/as que non acadan os obxectivos propostos.

É importante que o alumnado saiba en cada momento en qué punto da unidade se está e porque se fai aquela actividade, exercicio; Por iso, é convinte utilizar esquemas, índices, guións para que o alumnado poida seguir a unidade didáctica mellor e que teñan unha visión global do conxunto do traballo a desenvolver.

Utilizar estratexias para axudar a que o alumnado adquira os contidos, como:

-Uso de preguntas por parte do profesor/a sobre os pasos que dá para resolver as actividades: se tiña o obxectivo claro, como resolveu as dificultades de comprensión ou de execución, como verificou que o obxectivo estaba acadado...Isto axuda o alumnado a fixar a súa atención e tomar conciencia dos procesos que lle están permitindo resolver a súa tarefa.

-Reinterpretación das intervencións dos alumnos/as. Deste xeito, o profesor/a utiliza a información que o alumno/a lle aporta para poder brindarlle o que necesita.

-Ampliar, repetir, completar e demandar ao alumno/a máis información.

-Reflexionar co alumno/a sobre os feitos.

- Recompensar as condutas académicas e sociais de: traballo persoal, rendemento, traballo en equipo e colaboración no mesmo, respecto aos demais compañeiros e ao traballo dos mesmos, atención durante as explicacións, realización de tarefas para a casa...

-Valorar as aportacións do alumnado, a pesar de que non sexan totalmente correctas.

-Comentar na clase problemas relacionados co aprendizaxe do módulo.

- Ensinarlle ao alumnado a buscar o valor positivo de aprender o que hai que estudar e facerlle entender para que serve o que estudian. Ese obxectivo pode acadarse ensinando aos alumnos/as a facerse preguntas como: Para que me piden que estudie este tema?, Qué é o que debería aprender?, Qué valor pode ter sabelo?... E, si non atopan resposta a estas preguntas é preciso que aprendan a preguntallo aos seus profesores/as.

-Mostrarlle nas distintas unidades a utilidade concreta do que teñen que conquistar.

- Intentar que todos teñan experiencias de éxito no que se fai.

Establecer distintas modalidades de agrupamento (gran grupo, pequeno grupo e traballo individual), priorizando agrupamentos que permitan contextos de aprendizaxe colaborativos. A aprendizaxe entre iguais resulta en numerosas ocasións tan eficaz ou máis que aprender coa axuda do profesor/a, dada a simetría da relación e a facilidade do alumno/a de situarse na "lóxica" dos seus compañeiros. Ademais utilizar métodos de aprendizaxe que requiran traballar en pequenos grupos, permite que o profesor/a dedique eses tempos a prestar unha atención máis personalizada aos alumnos/as que a requiran.

Explicar ao alumnado cal é a temporalización prevista para as unidades didácticas e procurar cumprilo, priorizando os contidos máis importantes no caso de desaxustes na temporalización. Considerar diferente tempo para a realización das actividades en función dos diferentes ritmos de aprendizaxe, por exemplo conceder máis tempo nas probas de avaliación.

Utilizar recursos e materiais diferenciados para a presentación da información, gráficos, audiovisuais, textos, debuxos, manipulables... que respondan aos distintos estilos de aprendizaxe de alumnos/as e as modalidades posibles de entrada da información. Así, por exemplo, ante a presenza de alumnos/as con serios inconvenientes para seguir o razoamento nunha exposición oral xeral, pódense realizar períodos de información máis cortos e pautados que permitan dar resposta a esta necesidade específica.

Elixir procedementos e instrumentos de avaliación pertinentes para obter información relativa ao proceso de ensino-aprendizaxe. Deben servir para coñecer as dificultades ou bloqueos de cada alumno/a, de modo que se poidan adoptar as medidas pedagóxicas máis convintes.

Aplicar criterios de avaliación que contemplan diferentes graos de logro, pero sempre esixindo o cumprimento dos criterios de avaliación mínimos. Valorando o proceso e o esforzo, e non únicamente os resultados finais. Valoración ponderada de diferentes aspectos nos traballos e probas.

Precisar as causas que ocasionan que determinados alumnos/as non aproveiten suficientemente as experiencias de aprendizaxe que se desenvolven no seu grupo habitual. Para eso, cabe analizar as axudas complementarias que o profesor/a ofrece a estes alumnos/as para que efectúen as súas aprendizaxes e a dispoñibilidade do alumno/a para a aprendizaxe e as súas posibilidades.

Nas decisións sobre cando ensinar e avaliar, teñen relevancia as seguintes medidas:

Realizar unha avaliación inicial sempre que se comence unha unidade didáctica para detectar as ideas previas do alumnado, pois non tería sentido empezar o traballo sobre os novos contidos mantendo as actividades programadas, se estas requiren utilizar coñecementos previos que o grupo de alumnos/as non ten adquiridos. Tamén pode ocorrer que só se detecten este tipo de "lagunas" nalgúns alumnos/as, neste caso, pódese optar por modificar o ritmo ou a vía de introdución dos novos contidos para quen o necesite ou ben adicar algún tempo a repasar ou afianzar coñecementos xa adquiridos polo resto do grupo, de modo que o traballo resulte útil para todos.

Facer unha avaliación durante o proceso ou formativa seleccionando diversos procedementos e instrumentos para realizar o seguimento do proceso de aprendizaxe e poder proporcionar, sobre a marcha, as axudas

necesarias para que cada alumnos /a progrese. Nesta línea é importante:

- Corrixir e comentar as probas na aula e orientar os traballos despois da súa revisión.
- Adicar tempo das sesións de clase para traballar aqueles aspectos nos que se aprecien dificultades.

Desenvolver unha avaliación sumativa, para comprobar os resultados de aprendizaxe, facer un balance e contrastar o aprendido globalmente por cada alumno/a ao final da unidade.

Adoptar medidas pedagóxicas que respondan ás necesidades do alumnado do grupo e lles axude a mellorar os seus aprendizaxes respecto aos obxectivos marcados tras facer un seguimento da realización das súas actividades.

9. Aspectos transversais

9.a) Programación da educación en valores

Traballaremos a educación en valores de xeito transversal mediante actividades relacionadas coa vida diaria e dirixidas a resaltar a importancia da sostibilidade, comportamento ético e responsable.

Concienciar no respecto a intimidade e privacidade.

Fomentar a autoestima, a iniciativa emprendedora, a capacidade de liderazgo e a independencia na toma de decisións.

Traballar o respecto a contorna natural como eixo principal na actividade diaria

Este punto é no que queremos deixar claro a responsabilidade de titular neste ciclo. Distinguimos este perfil Guía no medio natural e de tempo libre como un perfil cunha gran carga de responsabilidade, xa que será o responsable da vida, nalgúns momentos e actividades, do grupo de persoas que leve o seu cargo. Polo que unha disciplina coherente, tanto na forma de traballar, responsabilidade, superación, expresión oral, expresión escrita, aptitudes, indumentaria, habilidade, relacións públicas, marketing, etc...Polo que recalcamos como moi importante cumprir uns mínimos valores para poder pasar este módulo.

9.b) Actividades complementarias e extraescolares

Neste curso temos previsto realizar as seguintes actividades:

- Xornada de convivencia cun Instituto da zona (2 días).
- Talleres de RCP e medidas contra o afogamento.
- Viaxe a neve.

10. Outros apartados

10.1) propostas de traballo

O alumnado realizará propostas de traballo para levar a cabo co primeiro curso do ciclo medio e co alumnado da ESO e Bachillerato